

บทที่ 5

การสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูนำมาใช้ในชั้นเรียน ส่วนมากจะเป็นการบรรยาย การอธิบาย ร่วมกับการใช้อุปกรณ์การสอน จากนั้นครูจะถามคำถามให้นักเรียนตอบ ซึ่งนักเรียนอาจจะตอบทั้งชั้น หรือครูให้นักเรียนตอบเป็นรายคน แล้วจึงให้ไปงานถามคำถาม เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของบทเรียนอีกครั้ง และในตอนท้ายชั่วโมง ครูจะทบทวนความรู้อีก ในบางครั้งครูอาจจะให้นักเรียนที่นั่งอยู่ใกล้กัน แลกเปลี่ยนงานที่ครูให้ทำในชั้นเรียน หรืองานการบ้าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง โดยครูจะเฉลยคำตอบด้วยปากเปล่า หรือเขียนคำตอบที่ถูกต้องไว้บนกระดานดำ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กล่าวมานี้ เป็นลักษณะการสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher centered) ซึ่งหลังจากที่ครูได้สอนเนื้อหาวิชาไปแล้ว นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเฉพาะการตอบคำถามของครูเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ครูได้อธิบาย และยังคงเป็นการถาม-ตอบโดยตรงระหว่างครูกับนักเรียน รวมทั้งการที่ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนงานกันตรวจโดยตรวจคำตอบจากกระดานดำอย่างเงียบๆและไม่ได้พูดจาหรือปรึกษากัน ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งหมดนี้จะเห็นว่าผู้เรียนไม่ได้ร่วมกันปรึกษาหารือในเรื่องเนื้อหาวิชาที่เรียนมาเลย ผู้เรียนจะเรียน ตอบคำถาม และตรวจงานของเพื่อนนักเรียนด้วยกัน โดยมีผู้สอน หรือครูเป็นผู้ให้ความรู้แก่นักเรียนโดยตรงในชั้นเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนมีอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน และหลากหลาย เมื่อพิจารณากิจกรรมการเรียนที่คำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ในชั้นเรียนแล้ว กิจกรรมการเรียนรู้จะแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher Centered) และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered) ครูที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะสามารถ ประสานความสัมพันธ์

เชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 2 รูปแบบ เปลี่ยนแปลงวิธีการจัดกิจกรรม สามารถใช้
อุปกรณ์การสอน และจัดประสบการณ์ต่างๆให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้
กิจกรรมการเรียนรู้ไม่เป็นที่น่าเบื่อหน่าย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และ
ให้ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดให้ตลอดเวลา

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรจะได้พิจารณาข้อมูลเบื้องต้นในเรื่องต่อไปนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนคือ

1. การพิจารณาเนื้อหาสาระวิชา และระยะเวลาที่ใช้ในการสอน ซึ่งผู้สอน
จะต้องสามารถพิจารณาได้ว่า เนื้อหาวิชาที่สอนตามหลักสูตรในช่วงระยะเวลานั้นๆ อยู่ใน
ประเภทใด เช่น มีลักษณะเป็นความจริง(Facts) แนวคิด (Concept) การฝึกทักษะ (Skill)
หรือลักษณะของนัยทั่วไป (Generalizations) รวมทั้งรู้ขอบเขตของเนื้อหาวิชา(Scope) การ
มุ่งเน้น (Focus) เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เจตคติ หรือมีประสบการณ์ ตลอดจนความ
ต่อเนื่อง (Sequence) และลำดับขั้นตอนของเนื้อหาสาระวิชา ทั้งนี้เพื่อนำมาเป็นข้อมูล
พื้นฐานในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และวางแผนจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้ รวมทั้งเลือกรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาสาระวิชา และพื้น
ฐานความรู้ของผู้เรียน

2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่อง
หนึ่ง ผู้สอนควรพิจารณาเนื้อหาวิชา และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกัน เพื่อให้
ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เสริมสร้างและพัฒนาสมรรถภาพ (Capacities) ของผู้เรียนในทุกๆ
ด้านดังนี้

- 1) ด้านสติปัญญา (Intellectual)
- 2) ด้านจิตใจ (Emotional)
- 3) ด้านสังคม (Social)
- 4) ด้านร่างกาย (Physical)

ดังนั้นการพิจารณาเนื้อหาสาระวิชา และระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม
จะเป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นให้ผู้สอนสามารถกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้
วิเคราะห์แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เลือกรูปแบบของกิจกรรม เพื่อเป็นการพัฒนา

สมรรถภาพของผู้เรียนในด้านสติปัญญา ให้ผู้เรียนรู้จักพัฒนาตนเอง มีลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน มีความพึงพอใจในการทำงาน สามารถสื่อความคิดและทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้ได้ผลงานที่ดี มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการรู้จักรักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง

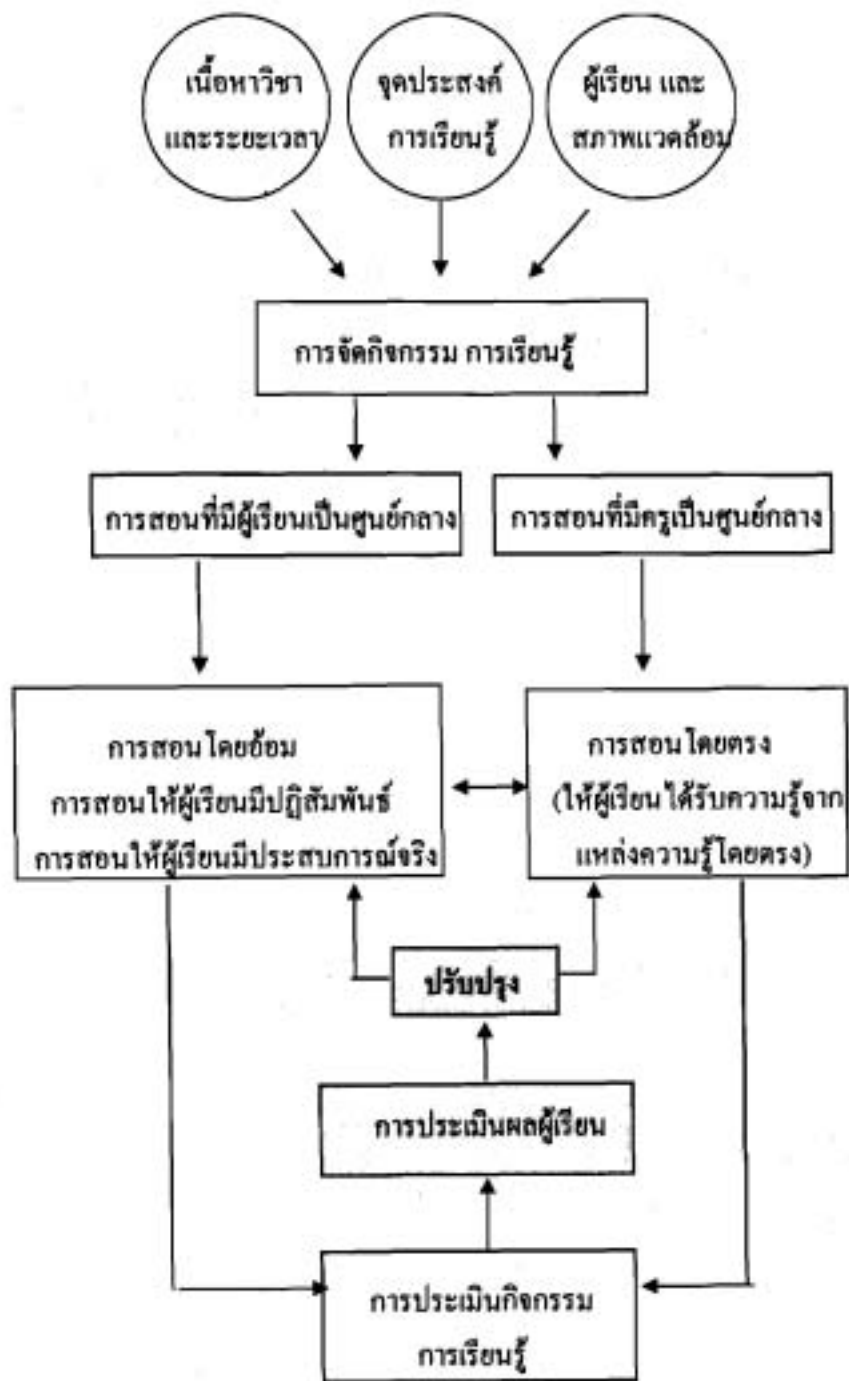
3. การศึกษาผู้เรียนและสภาพแวดล้อม ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ถึงแม้ว่าผู้สอนจะจัดเตรียมแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาอย่างดี และใช้อุปกรณ์การสอนที่น่าสนใจ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะประสบความสำเร็จได้ ก็ต่อเมื่อผู้สอนจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้ เกิดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริง เกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียน ให้โอกาสผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น สามารถอธิบายความเข้าใจของตนเอง ให้ผู้สอน และเพื่อนนักเรียนให้เข้าใจได้ ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่น่าสนใจ จะเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจในการเรียน นอกจากนี้ระยะเวลาที่ใช้ในการสอนควรจะเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาสาระวิชา ซึ่งไม่เป็นการเร่งรีบจนเกินไป หรือทำให้มีเวลาเหลือสำหรับการทำางานอื่นๆ

การพิจารณาเนื้อหาสาระวิชา เพื่อนำมากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน รวมทั้งการมีความรู้เกี่ยวกับผู้เรียน ในด้านพื้นฐานความรู้ ความสนใจ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเลือกใช้วิธีสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกัน เนื้อหาวิชาที่มีลักษณะเป็นความจริง การสรุปข้อเท็จจริง และต้องการให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจ กฎ ทฤษฎีต่างๆจะนิยมใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนโดยตรง (Direct Instruction) ให้แก่ผู้เรียนซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนที่มีครูเป็นศูนย์กลางในการบรรยาย อธิบายให้ความรู้ และถามเพื่อทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนเป็นระยะๆ สำหรับกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนมีแนวคิดของตนเอง รู้จักวิธีการแก้ปัญหา การแสวงหาความรู้ รวมทั้งให้สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองให้เพื่อนๆเข้าใจ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะใช้รูปแบบของกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเน้นและส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนในลักษณะกลุ่ม เป็นการดำเนินการจัดกิจกรรมโดยอ้อม (Indirect Instruction) โดยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อความหมายระหว่างผู้เรียนด้วยกัน รวมทั้งเป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับ

ประสบการณ์จริง ซึ่งการจัดกิจกรรมจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้รับทราบเป้าหมาย
ของการทำงาน มีโอกาสปรึกษาหารือกับเพื่อน ร่วมกันทำงาน เสนอความคิดเห็นและ
สรุปเป็นความคิดเห็นของกลุ่ม รวมทั้งร่วมกันรับรู้ผลงานหรือผลสำเร็จของกลุ่ม

การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินความรู้ความสามารถ
ของผู้เรียนจะทำให้ผู้สอนทราบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตรง
ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ควรปรับปรุง หรือเพิ่มเติมในส่วนใดของกิจกรรม
หรือควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบใดให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์
การเรียนรู้ รวมทั้งเป็นการประเมินผลความรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับนำมา
เปรียบเทียบความก้าวหน้าของผู้เรียน และนำมาเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้
สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และความสนใจของผู้เรียนต่อไป

ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher Centered)

การสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลางอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะของการให้ความรู้ โดยตรง (Direct Instruction) ซึ่งผู้สอนจะถ่ายทอดหรือส่งผ่านความรู้ไปสู่ผู้เรียน โดยตรงเป็นรายบุคคล หรือในลักษณะกลุ่มใหญ่ ผู้เรียนจะรับรู้ดูตัวอย่าง ปฏิบัติตามคำแนะนำ ตอบคำถาม หรือทำแบบฝึกหัด ตามที่ผู้สอนมอบให้ ซึ่ง

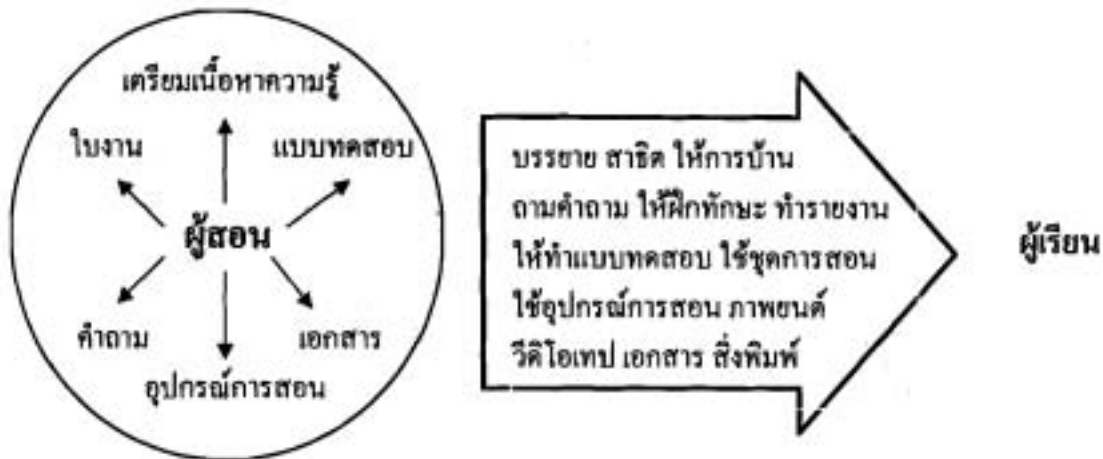

การสอนจะมี ลักษณะเป็นขั้นตอน เช่นการบรรยาย การอธิบายโดยใช้อุปกรณ์การสอน การให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ หรือการ ให้นักเรียนทำรายงานในหัวข้อเรื่องที่ครูมอบให้ซึ่ง การสอนในรูปแบบดังกล่าว จะประสบความสำเร็จได้ในกรณีต่อไปนี้

1. ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ
2. ลักษณะกิจกรรมแบ่งเป็นขั้นตอนย่อยๆ และมีการฝึกปฏิบัติ
3. นักเรียนที่เรียนดีเป็นจำนวนมากร่วมกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนด
4. ผู้สอนตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนของผู้เรียนเป็นระยะๆ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูเป็นศูนย์กลาง จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านความรู้ ความจำ และการฝึกทักษะ ให้ความสะดวกแก่ครูในการวางแผนการเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน อย่างไรก็ตามผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญต่อขั้นตอนการจัด และดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เลือกสาระเนื้อหาวิชาที่เหมาะสม มีการถามคำถามผู้เรียนเป็นระยะๆ รวมทั้งไม่ควรดำเนินการสอนในลักษณะเดียวกันจนมากเกินไป ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายได้

การสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher centered)

รูปแบบการสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูเป็นศูนย์กลางเป็นการจัดการเรียนรู้โดยตรงจากผู้สอนไปยังผู้เรียน ผู้เรียนจะได้รับความรู้โดยตรงในสาระวิชาที่ผู้สอนจัดมาให้ ซึ่งมีรูปแบบการสอนหลายรูปแบบ จะได้กล่าวเฉพาะรูปแบบ และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นที่รู้จัก และเป็นที่ยอมรับ ดังต่อไปนี้

1. การบรรยาย

วิธีการสอนแบบบรรยาย เป็นการส่งผ่านความรู้โดยตรงให้แก่ผู้เรียน และเป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในเรื่องการอธิบายความจริง หลักการ หรือทฤษฎีต่างๆ เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่มีผู้เรียนเป็นจำนวนมาก ผู้สอนจะรวบรวมความรู้จากแหล่งความรู้อื่นๆนำมาอธิบาย หรือบรรยายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 เตรียมการบรรยาย ก่อนการบรรยาย ผู้สอนควรจัดเตรียมเนื้อหาวิชาให้ครอบคลุมเนื้อเรื่อง และบอกจุดประสงค์ของการบรรยาย รวมทั้งบอกแนวคิด หลักการสำคัญของเนื้อเรื่องที่จะบรรยาย ซึ่งผู้สอนอาจจะเขียนไว้บนกระดานดำก่อนก็ได้

1.2 การบรรยาย จัดเรียงลำดับเนื้อหาวิชาเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ จากสิ่งที่ยากก่อน และควรบรรยายร่วมกับการใช้อุปกรณ์การสอนอื่นๆ ใช้แนวทางการเปรียบเทียบ การเล่าเรื่อง หรือการยกตัวอย่าง เพื่อสนับสนุนความรู้หรือแนวคิดในเรื่องที่บรรยาย รวมทั้งกระตุ้นความสนใจของผู้ฟังด้วยการใช้คำถามเป็นระยะๆ การใช้น้ำเสียง หรือกิริยาอาการ ที่จะสามารถทำให้ผู้ฟังสนใจ สำหรับการบรรยายในชั้นเรียนนั้น ผู้สอนไม่ควรใช้เวลานานเกินไป ควรอยู่ระหว่าง 15 - 20 นาที เนื่องจากนักเรียนจะมีความสนใจในช่วงเวลาสั้นๆ จากนั้นจึงนำกิจกรรมการสอนอื่นๆมารวม เช่น การถามคำถาม การแบ่งกลุ่ม ปรึกษาหารือ หรืออื่นๆ

1.3 ทบทวนความรู้ หรือสรุปการบรรยาย โดยใช้ข้อความที่เป็นแนวคิดหลัก หรือให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปความเข้าใจ เขียนบนกระดานดำ หรือแผ่นใส และใช้เครื่องฉายข้ามศีรษะ รวมทั้งถามคำถามเพื่อให้ผู้ผลย้อนกลับสำหรับการบรรยาย และเพื่อให้ทราบว่าผู้ฟังเกิดการเรียนรู้มากน้อยแค่ไหน

การทำให้การบรรยายน่าสนใจ ซึ่งผู้สอนจะสามารถทำให้การบรรยายของตนน่าสนใจได้ดังต่อไปนี้

- 1) การมีอารมณ์ขันของผู้บรรยาย
- 2) การเน้นหัวข้อที่สำคัญ
- 3) การใช้อุปกรณ์การสอน
- 4) ความกระตือรือร้น และความเอาใจใส่ในการสอน

รูปแบบของการบรรยาย

ในการบรรยาย เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจเข้าใจเนื้อหา หลักการ ทฤษฎี หรือสิ่งที่บรรยายนั้น ผู้สอนสามารถดำเนินการบรรยายในหลายรูปแบบคือ

- 1) ผู้สอนบรรยายตลอดชั่วโมง ผู้เรียนฟังโดยไม่มีการถามคำถาม มุ่งแต่จดคำบรรยาย
- 2) ผู้สอนเขียนบนกระดานดำ เพื่ออธิบาย หรือสรุปหัวข้อสำคัญ
- 3) ผู้สอนให้เค้าโครงเรื่อง หรือรายละเอียดก่อนบรรยาย บางครั้งอาจให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบ หรือแบบฝึกหัดในช่วงเวลาของการบรรยาย

- 4) ผู้สอนใช้อุปกรณ์การสอนร่วมในการบรรยาย เพื่อกระตุ้นความสนใจ
- 5) ผู้สอนใช้ร่วมกับวิธีสอนอื่นๆ เช่นการสาธิต การถามคำถาม ในระหว่างการบรรยาย หรือในตอนท้าย เพื่อสรุป หรือประเมินความเข้าใจของผู้เรียน
- 6) ผู้สอนบรรยายเฉพาะแนวคิด ความรู้ใหม่ที่สำคัญสั้นๆ และใช้เทคนิคการสอนอื่นๆ หลังจากการบรรยายเสร็จสิ้นลง

สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือการบรรยายในชั้นเรียนนั้น การบรรยายในรูปแบบของ formal lecture จะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนฟังคำสอนของครูอย่างเดียว โดยไม่สนใจต่อคำถาม หรือข้อคิดเห็นอื่นๆ สำหรับ informal lecture นั้น นิยมใช้กันมากสำหรับการสอนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งนักเรียนจะมีโอกาสถามคำถาม และผู้สอนจะสนับสนุนให้ผู้เรียนถาม เมื่อมีข้อสงสัย สำหรับการบรรยายที่ต่อเนื่องกันในเวลาสั้นๆ เพื่อตอบข้อสงสัยของผู้เรียน ที่เรียกว่า การอธิบาย ก็อาจจะนับได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบรรยายได้

ผู้บรรยายที่ดีจะต้องสังเกตและจับความสนใจของผู้ฟัง ตั้งแต่เริ่มต้นการบรรยาย และในบางครั้งควรเว้นจังหวะในการบรรยายเมื่ออยู่ในช่วงที่สำคัญเพื่อสร้างความสนใจ การบรรยายจะให้ผลดีเมื่อต้องการให้ผู้ฟังทราบถึงสิ่งที่เป็นจริง หลักการ หรือข้อสรุปหลักในด้านเนื้อหาความรู้ และจะสามารถนำมาใช้ได้ดียิ่งขึ้น เมื่อนำมาใช้ร่วมกับอุปกรณ์การสอน และเทคนิคการสอนอื่นๆ เช่นการสาธิต การใช้คำถาม ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สำหรับเวลาที่ใช้สั้น ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ของผู้ฟัง และจะใช้เวลาเพิ่มมากขึ้นเมื่อผู้ฟังมีระดับความรู้ความสามารถสูงขึ้น

การใช้เทคนิคการสอนแบบการบรรยายนั้น เมื่อผู้บรรยายสังเกตเห็นผู้ฟังเริ่มขาดความสนใจ ผู้สอนอาจจะนำเทคนิคการสอนอื่นมาร่วมใช้ หรือเพิ่มเนื้อหาในส่วนที่น่าสนใจ นอกจากนี้ควรสอบถามความเข้าใจของผู้ฟัง หรือให้เวลาผู้ฟังถามคำถาม หรือจัดให้มีการแบ่งกลุ่มสำหรับการปรึกษาหารือ เพื่อเสนอความคิดเห็น สรุปข้อเท็จจริง หลังจากการบรรยายแล้ว

การบรรยายสามารถนำมาใช้ได้ผลดีในกรณีต่อไปนี้

1. ต้องการให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลต่างๆ หรือเนื้อหาวิชาเป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้เวลามากในการศึกษา อ่าน หรือค้นหาความรู้ด้วยตนเอง
2. เนื้อหาวิชามีลักษณะเป็นเรื่องจริง และผู้เรียนสามารถใช้เวลาไม่มากนักในการรวบรวมแนวคิด หรือวิธีการแก้ปัญหา
3. ผู้สอนต้องการเร้าความสนใจของผู้เรียนเกี่ยวกับความเป็นมา หรือเรื่องราวต่างๆที่น่าสนใจของเนื้อหาวิชานั้นก่อนที่จะใช้เทคนิคการสอนแบบอื่นๆต่อไป
4. เป็นการเริ่มต้นอธิบายวิธีการ หรือแนวทางการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนเข้าใจ
5. ในชั้นเรียน มีผู้เรียนเป็นจำนวนมาก มีเวลาจำกัด และจำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาวิชานั้นๆ
6. สามารถเชื่อมโยงความจริง (facts) และแนวคิด (ideas) ไว้ด้วยกันได้ในเวลาเดียวกัน ตามความคิดเห็นของผู้บรรยาย

การบรรยายไม่ควรนำมาใช้ในกรณีต่อไปนี้

1. เนื้อหาวิชามีลักษณะซับซ้อน เป็นนามธรรม หรือมีรายละเอียดมากเกินไป ซึ่งผู้เรียนจะไม่สามารถปฏิบัติได้โดยการบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว
2. มีความประสงค์ให้ผู้เรียนเก็บสะสมความรู้ไว้เป็นระยะเวลายาวนาน
3. เนื้อหาวิชาที่บรรยายเกี่ยวกับความรู้สึก ทักษะคิด แนวคิด หรือต้องการความคิดเห็นของกลุ่มผู้เรียน ในส่วนรวม
4. ต้องการให้ผู้เรียนบูรณาการความรู้จากการฟังบรรยาย กับประสบการณ์ในชีวิตของตนเอง
5. มีจุดประสงค์การเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ ทักษะการคิด และต้องการผลในด้านวิธีการ หรือกระบวนการ มากกว่าผลของความรู้โดยตรง

2. การสาธิต

การสอนในบางหัวข้อเรื่อง จำเป็นต้องมีการสาธิต ซึ่งเป็นการแสดงให้ผู้เรียนได้เห็นลักษณะของจริง และให้ประสบการณ์ตรง เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจถึงขั้นในด้านทฤษฎี หรือหลักการต่างๆ ซึ่งผู้เรียนจะสามารถฝึกหรือปฏิบัติตามได้ด้วยความเข้าใจมากยิ่งขึ้น การสาธิตประกอบด้วยขั้นตอนกิจกรรมดังต่อไปนี้

2.1 ขั้นเตรียมการ ก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้การสาธิตผู้สอนจะต้องเตรียมการในเรื่องต่อไปนี้

1.) ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ว่าในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้แบบการสาธิตนั้น มีจุดประสงค์อะไรเป็นสำคัญ และจะสามารถอธิบายให้ผู้ฟังเข้าใจวิธีการในแต่ละขั้นตอนอย่างไร ขั้นตอนใดที่คิดว่ายาก เกินความเข้าใจของผู้เรียน ผู้สอนจะมีวิธีการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้อย่างไร

2.) ตรวจสอบเครื่องมือและอุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี พิจารณาอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่จะสามารถให้ความรู้ ก่อให้เกิดแนวคิด แก่ผู้เรียนตามจุดประสงค์ และคิดตั้งไว้ล่วงหน้า พร้อมทั้งจะดำเนินการสาธิตโดยไม่ทำให้ผู้เรียนเสียเวลา รวมทั้งเตรียมอุปกรณ์ส่วนประกอบอื่นๆ และพร้อมที่จะสามารถนำมาใช้ร่วมกันได้ทันที ตลอดจนเอกสารประกอบการเรียน หรือประกอบการอธิบาย

3.) ทดลองการสาธิตกิจกรรมนั้นล่วงหน้า ก่อนผู้สอนจะเริ่มการสาธิตจริงในชั้นเรียน

4.) ตรวจสอบว่าผู้เรียนทั้งชั้นสามารถเห็นสิ่งที่จะสาธิตได้ทั่วถึงกันอย่างชัดเจนทั้งชั้นเรียน

2.1 ขั้นสอนและให้ความรู้ ความสำคัญของการสาธิตจะอยู่ที่การดำเนินการสาธิต เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจลักษณะการดำเนินการ อุปกรณ์ที่ใช้ ลำดับขั้นตอน และถามคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจในการเรียน ซึ่งประกอบด้วยแนวทางต่อไปนี้

1) ผู้สอนทบทวนความรู้ในสิ่งที่ได้ศึกษาไปแล้ว บอกจุดประสงค์ของการสาธิต และเหตุการณ์ต่างๆที่จะเกิดขึ้น โดยให้ผู้เรียนสังเกต หรือเน้นในสิ่งที่ผู้เรียนควรจะต้องสังเกต

2) ผู้สอนดำเนินการสาธิต ซึ่งจะต้องดำเนินไปที่ละขั้นตอนในลักษณะปกติ หรือบางครั้ง ย้ำการสาธิตในบางเรื่องที่เห็นว่าสำคัญอย่างซ้ำๆ ในบางขั้นตอนที่เห็นว่าค่อนข้างจะซับซ้อน ผู้เรียนอาจจะสับสนและไม่เข้าใจ ผู้สอนสามารถแบ่งการสาธิตเป็นขั้นตอนย่อยๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

3) ในระหว่างการสาธิตผู้สอนควรอธิบายการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนให้ผู้ฟังเข้าใจอย่างชัดเจน คำนึงเสียงที่น่าสนใจ ตรงจุดประสงค์ ไม่ควรให้รายละเอียดที่ไม่จำเป็นมากเกินไป ซึ่งเกินกว่าที่ผู้เรียนจะศึกษาได้ในระยะเริ่มต้น

4) สังเกตความสนใจของผู้เรียนในระหว่างการสาธิต ตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนเป็นระยะๆ โดยการถามคำถาม ซึ่งในบางครั้งอาจจะไม่ต้องการคำตอบ แต่เพื่อต้องการให้ผู้เรียนติดตาม หาเหตุผล หรือคำตอบด้วยตนเองในระหว่างที่สังเกตการสาธิต

5) ผู้สอนอาจจะเขียนขั้นตอนที่สำคัญ หรือจุดที่น่าสนใจไว้บนกระดานดำ หรือจัดทำและแจกเอกสารเพิ่มเติมความรู้ที่นอกเหนือจากการสาธิต ให้ผู้เรียนได้ศึกษา

2.3 ขั้นสรุปและทบทวน หลังจากการสาธิตแล้ว ผู้สอนควรจะได้สรุป และทบทวนความรู้อีกครั้งเพื่อพิจารณาความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เรียนได้เห็นจากการสาธิต ดังต่อไปนี้

1) ผู้สอนอาจจะสรุปกระบวนการดำเนินการสาธิตทั้งหมด ขั้นตอนการสาธิต โดยการถามคำถาม ให้ดูเอกสาร หรือทบทวนจากสิ่งที่ครูเขียนไว้บนกระดานดำ

2) ในกรณีที่ผู้สอนไม่แน่ใจว่าผู้เรียนจะสามารถเข้าใจการสาธิตในขั้นตอนใด ผู้สอนอาจสาธิตขั้นตอนนั้นใหม่อีกครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตการดำเนินการ และศึกษาว่ามีผลต่อเนื่องมาจากสิ่งใด และให้ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติต่อไปด้วยตนเองได้

2.4 ขั้นประเมินผลความรู้ เมื่อเห็นว่าผู้เรียนเข้าใจการสอนโดยวิธีการสาธิตของผู้สอนแล้ว ควรสนับสนุนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ตามลำดับขั้นตอนที่ได้เห็นมา ผู้สอนจะต้องติดตามผลการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน ให้คำแนะนำ รวมทั้งมอบหมายงาน

ให้ทำเมื่อผู้สอนมั่นใจว่า ผู้เรียนมีทักษะที่จะสามารถทำได้ ตรวจสอบความถูกต้อง กล่าวชมเชย และให้กำลังใจเมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตอบคำถาม และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตรงตามที่ครูสาธิตให้ดู

การสอนโดยใช้วิธีการสาธิตเหมาะสมและเป็นประโยชน์สำหรับการ
ดำเนินการสอนในแนวทางต่อไปนี้

1. สร้าง และกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียนสำหรับการเรียนในหัวข้อเรื่องใหม่หรือเป็นการทบทวนความรู้ รวมทั้งเป็นการแสดงให้ผู้เรียนเห็นวิธีการการนำเครื่องมือต่างๆมาใช้ในสถานการณ์ที่ไม่เหมือนเดิม

2. สามารถนำมาใช้ได้ดีกับการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง แนวคิด หรือลักษณะของนัยทั่วไป รวมทั้งการฝึกทักษะ

3. การสาธิตเป็นวิธีการสอนที่ดีมากสำหรับการสอนสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ เนื่องจากผู้เรียนจะได้เห็นทั้งภาพ และเสียงในเวลาเดียวกัน

4. การสาธิตโดยผู้สอนจะสามารถทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้ในกรณีที่จะต้องให้ผู้เรียนดำเนินการทดลองด้วยตนเองทุกคน หรือเป็นกลุ่ม สำหรับความรู้ในเรื่องเดียวกันกับเรื่องที่ครูสาธิต

อย่างไรก็ตามข้อจำกัดสำหรับการสอนโดยวิธีการสาธิตมีดังต่อไปนี้คือ

1. การสาธิตจะใช้เวลามากกว่าการสอนปกติในชั้นเรียนทำให้ต้องจัด เตรียมวางแผนการสอนและการใช้เวลาในชั้นเรียนให้เหมาะสม

2. การสาธิตไม่สามารถนำมาใช้ได้สำหรับการพัฒนา และการฝึกทักษะในระดับขั้นที่สูง หรือขั้นที่ยากขึ้นไป

3. จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์เสริมเช่นกล้องวิดีโอเทป สำหรับการสาธิตในชั้นเรียนที่มีขนาดใหญ่ เพื่อให้ทุกคนสามารถเห็นการสาธิตได้อย่างทั่วถึงกัน

4. ในกรณีที่ผู้เรียนไม่เข้าใจการสาธิตของผู้สอนหรือมีความเข้าใจที่ผิด จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่คิดนั้นๆตลอดไปไม่สามารถนำไปปรับใช้ในสถานการณ์ที่เหมาะสมได้

การสาธิตนั้นจะเป็นลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนได้รับความรู้โดยตรงจากผู้สอนโดยการฟังคำอธิบายประกอบการสาธิต เพิ่มความเข้าใจในด้านเนื้อหาวิชาแก่ผู้เรียนมากขึ้น และทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงโดยได้เห็นจากของจริง แต่ผู้เรียนก็ยังคงไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้นั้น จนกระทั่งผู้สอนจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ทำการทดลองหรือปฏิบัติด้วยตนเอง หรือแบ่งกลุ่มกันปรึกษาหารือถึงผลที่ได้จากการสาธิต การวิเคราะห์สาเหตุ และผลที่ได้รับ หรือทำให้เกิดแนวคิดใหม่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเมื่อได้รับการเรียนการสอนจากการสาธิตของครูแล้ว ซึ่งจะเป็นลักษณะของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับโดยอ้อม

3. การฝึกทักษะ

การฝึกทักษะ(Drill and Practice) เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาความเร็ว และความแม่นยำในเรื่องที่เรียน โดยการทำซ้ำๆจนเกิดความชำนาญมากขึ้น นอกจากนี้จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ มีทักษะ และทัศนคติต่อสิ่งที่จะต้องฝึกแล้ว ยังจะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงด้วยตนเองสามารถเก็บสะสมสิ่งที่ได้เรียน หรือฝึก

ทักษะไปแล้วเป็นเวลานาน ในการฝึกทักษะผู้เรียนจะต้องเข้าใจลักษณะของทักษะที่จะฝึกการใช้เวลาที่เหมาะสม สามารถรู้วิธีนำทักษะหรือกระบวนการฝึกทักษะไปใช้ในเรื่องอื่นๆที่คล้ายคลึงกัน ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่จำเป็นต้องใช้การฝึกทักษะขึ้นอยู่กับผู้สอนในการนำหรือแนะแนวทาง ซึ่งถ้าดำเนินไปอย่างถูกต้องก็จะสามารถปรับเปลี่ยนนิสัยของผู้เรียน หรือช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำวิธีการ และนำไปปรับใช้เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในเรื่องอื่นๆได้ ในการสอนการฝึกทักษะ ผู้สอนจะต้องเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือให้เพียงพอกับจำนวนผู้ที่จะเข้ารับการฝึกทักษะ จัดระยะเวลาให้เหมาะสมกับงาน รวมทั้งให้ผู้เรียนเข้าใจงาน หรือทักษะที่จะต้องฝึก ซึ่งการฝึกทักษะให้แก่ผู้เรียนประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. บอกจุดประสงค์ของกิจกรรม หรือการฝึกทักษะ
2. ทบทวนการฝึกทักษะในเรื่องที่ได้เคยฝึกมาแล้ว
3. บอกแนวทางและวิธีการฝึกทักษะในเรื่องใหม่ให้ชัดเจน พร้อมกับสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง
4. ในการฝึกทักษะ ผู้สอนอาจจะให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทั้งชั้น เป็นกลุ่มย่อย เป็นคู่ หรือฝึกแต่ละคนก็ได้
5. ให้ผู้เรียนฝึกทักษะด้วยตนเองในเรื่องใหม่ตามรูปแบบที่ผู้สอนกำหนดโดยบูรณาการ กับทักษะที่ได้เคยฝึกไปแล้ว
6. ตรวจสอบความเข้าใจทั้งในด้านเนื้อหาวิชา วิธีการฝึกทักษะโดยการถามคำถาม และการสังเกต รวมทั้งเวลาที่ใช้ ในระหว่างการฝึกทักษะ
7. ประเมินผลการฝึกทักษะ โดยการใช้แบบประเมินผลที่เหมาะสมและให้ผู้เรียนรู้ผลในทันที เพื่อการแก้ไขที่ถูกต้อง
8. ให้การบ้าน หรือให้ผู้เรียนฝึกทักษะด้วยตนเอง เพื่อเป็นการเรียนรู้เพิ่มเติม

ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ดีและฝึกทักษะได้อย่างรวดเร็ว เมื่อผู้สอนสาธิตวิธีการ และแนะแนวการฝึกให้ผู้เรียนได้เข้าใจอย่างชัดเจน มีวิธีการแนะนำที่ดี เข้าใจง่าย ให้กำลังใจแก่ผู้เรียนเมื่อผู้เรียนสามารถฝึกทักษะได้อย่างถูกต้อง การฝึกทักษะจะให้ผลดีเมื่อมีการแข่งขัน หรือเมื่อมีการเปรียบเทียบผลงาน เพื่อชี้แนะให้เห็นข้อบกพร่องของงานที่จะต้องแก้ไข การฝึกทักษะไม่ควรนำมาใช้เมื่อผู้สอนไม่มีความรู้ หรือไม่มีทักษะในเรื่องที่จะฝึก หรือผู้สอนมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะสามารถนิเทศงาน ตรวจสอบความถูกต้อง และแก้ไขข้อบกพร่องผู้เรียนได้ทันทีในระหว่างการฝึกทักษะ รวมทั้งไม่ควรนำมาใช้เมื่อต้องการให้ผู้เรียนมีแนวคิดใหม่ในด้านกระบวนการ การสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ มากกว่าผลงานที่เกิดจากการฝึกทักษะนั้น

การฝึกทักษะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงจากการได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้เรียนจะเรียนรู้ และสอบถามความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่จะฝึกทักษะจากผู้สอน ซึ่งจะใช้วิธีการอธิบาย การสาธิต ให้ผู้เรียนเข้าใจ แล้วผู้เรียนจึงฝึกทักษะในรูปแบบ หรือใน

แบบอย่างที่คุณสอนกำหนดให้ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับความรู้ โดยตรงจากผู้สอนในการฝึกทักษะตามรูปแบบที่กำหนดให้แก่ผู้เรียน

เทคนิคการสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง

การสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง เป็นการดำเนินกิจกรรมในลักษณะโดยตรงให้แก่ผู้เรียน (Direct Instruction) มีความหมายคล้ายคลึงกับ **Explicit Teaching** (Rosenshine, 1979. อ้างถึงใน Muth and Alvermann :272) ซึ่งเป็นลักษณะของการสอนในเรื่องข้อเท็จจริง หลักการ หรือแนวคิดให้แก่ผู้เรียนซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ หรือกลุ่มย่อยก็ได้ รวมทั้งมีลักษณะการสอนเช่นเดียวกับ Expository Teaching ซึ่งเป็นการสอน หรือให้ข้อมูล และความรู้แก่ผู้เรียนจากผู้สอนโดยตรง ซึ่งผู้ที่ให้ความรู้นั้นอาจจะใช้วิธีการบรรยายโดยตรงให้แก่ผู้เรียน หรือโดยการใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หรือแม้แต่จะเป็นการให้ความรู้แก่ผู้เรียนโดยผ่านทางหนังสือก็ได้ (Print :165) และเมื่อพิจารณารูปแบบของการสอนที่มุ่งให้ความรู้โดยตรงแก่ผู้เรียนนอกเหนือจากการบรรยาย การสาธิต และการฝึกทักษะแล้วยังมีอีกหลายรูปแบบซึ่งลักษณะหรือแนวการสอนส่วนใหญ่จะประกอบด้วย

1. ทบทวนความรู้ที่เรียนไปแล้ว

-ก่อนการดำเนินกิจกรรมในเรื่องใหม่ นักเรียนจะต้องเข้าใจเรื่องที่ได้เรียนไปแล้วก่อน ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของการอธิบายทบทวนความจำ ให้ฝึกปฏิบัติ หรือนำการบ้านมาตรวจหน้าชั้นเรียน เป็นการทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว ตามปัญหาเพื่อเป็นการทบทวน ในบางครั้งอาจจะสอนทบทวนใหม่อีกครั้งในเรื่องที่เรียนไปแล้ว หรือทดสอบทักษะที่ได้ศึกษาไปแล้ว ก่อนที่จะสอนทักษะ หรือเนื้อเรื่องใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้การเรียน หรือการฝึกทักษะในเรื่องใหม่ดำเนิน ไปอย่างต่อเนื่อง

2. แฉ่งจุดประสงค์ของการเรียน หรือการฝึกทักษะให้ชัดเจน

นักเรียนควรจะได้ทราบว่า การเรียนการสอนในคาบเวลานี้มีจุดประสงค์อะไร ซึ่งจะเป็นจุดประสงค์ที่นักเรียนสามารถทำได้ หรือฝึกฝนได้ รวมทั้งผลของการเรียน หรือการฝึกทักษะ เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในคาบเวลานั้นๆ

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้

ครูจะต้องจัดเตรียม และวิเคราะห์เนื้อหาความรู้ที่จะสอนให้แก่ผู้เรียนเป็น ประการแรก ซึ่งเป็นเนื้อหาความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความสามารถ ในแต่ละ ขั้นตอนของการสอนเนื้อหาวิชา หรือการฝึกทักษะนั้น ผู้สอนจะต้องสอน และอธิบาย อย่างชัดเจน รวมทั้งการยกตัวอย่าง การสอนในชั้นเรียน ผู้สอนอาจจะใช้การอธิบายควบคู่ ไปกับการใช้อุปกรณ์การสอน การถามคำถาม การสาธิต หรือการให้นักเรียนตอบคำถาม และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

ความสำคัญของการให้ความรู้เนื้อหาวิชา หรือทักษะใหม่แก่ผู้เรียนนั้นจะ อยู่ที่ครูในการเลือก และวิเคราะห์เนื้อหาวิชาที่จะสอนให้ชัดเจน ซึ่งเนื้อหาวิชาที่จะนำไป สอนนั้นครูจะต้องปรับรูปแบบให้เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้เรียน แบ่งเนื้อหาวิชาเป็นขั้นตอนให้ เหมาะสมกับการสอน โดยคำนึงถึงความสามารถและวัยของผู้เรียน การใช้อุปกรณ์การ สอนก็มีส่วนสำคัญในการสอน รวมทั้งการสาธิต ซึ่งครูจะต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ให้ พร้อม รวมทั้งวิธีการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนเมื่อใช้อุปกรณ์การสอนนั้น หรือการ สาธิตเสร็จสิ้นลง โดยที่ครูจะต้องมีความสามารถในการตั้งถาม และสรุปแนวคิด หรือ เนื้อหาวิชาสำหรับการเรียนในคาบเวลานั้นๆ เพื่อความต่อเนื่องสำหรับการเรียนใน คาบเวลาต่อไป

4. ตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนในสาระวิชานั้นๆ

หลังจากที่ได้สอนเนื้อหาวิชาเป็นขั้นตอนแล้ว ผู้สอนจะต้องตรวจสอบ และติดตามผลของความรู้หรือทักษะที่ได้สอนไปแล้ว โดยการถามคำถาม หรือให้ผู้เรียน ลองปฏิบัติ หรือแสดงทักษะที่ได้ศึกษาไปแล้วให้ดูเป็นขั้นตอนตามที่ได้เรียนมา ซึ่งครู อาจจะให้นักเรียนทำเป็นกลุ่มใหญ่ทั้งห้องเรียน หรือกลุ่มย่อย หรือเป็นรายบุคคลก็ได้

การถามคำถามมีความสำคัญมากสำหรับขั้นตอนนี้ ซึ่งผู้สอนควรจะได้ เตรียมคำถามไว้ล่วงหน้า ในบางครั้งผู้สอนจะรู้สึกว่านักเรียนจะเบื่อหน่ายในคำถามเป็น จำนวนมากของครู ซึ่งเริ่มตั้งแต่การทบทวนความรู้ การสอน และตรวจสอบความเข้าใจ อย่างไรก็ตาม การถามคำถามเป็นสิ่งจำเป็นในการสอน รวมทั้งการสอนซ้ำ และทบทวน ซึ่งการถามในขั้นตอนนี้จะมุ่งให้ผู้เรียนทุกคนได้ตอบคำถามของครู ในกรณีที่นักเรียนไม่

ตอบคำถามของครู ครูอาจจะให้นักเรียนเขียนคำตอบแล้วส่งผ่านมาหน้าชั้นเรียน เมื่อ นักเรียนที่ไม่ค่อยขมมือตอบเขียนคำตอบถูก ให้นักเรียนผู้นั้นลุกขึ้นอ่านคำตอบที่ถูกต้อง ของตนเอง เป็นการเสริมกำลังใจ และฝึกให้นักเรียนลุกขึ้นตอบคำถามของครู ในการถาม คำถาม ครูควรสังเกตอาการกิริยาของนักเรียนด้วย เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจคำถาม หรือคิดว่า ไม่สามารถตอบคำถามของครู ได้จะแสดงกิริยาในบางอย่างเช่นหันไปคุยกับเพื่อน เปิด หนังสือเรียน ทำกิริยาหาของในกระเป๋า และอื่นๆ ครูไม่ควรแสดงกิริยาไม่พอใจนักเรียน แต่อาจจะตั้งคำถามที่เสริมคำถามแรกให้ชัดเจนขึ้น แล้วจึงถามนักเรียนต่อไป

5. ทดสอบความรู้และทักษะของผู้เรียน

เป็นการติดตามผลของความรู้หรือทักษะที่ผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว โดยให้ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทำด้วยตนเองเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งก่อนที่จะมอบหมายให้ ผู้เรียนทำงานหรือทำการบ้านด้วยตนเองนั้น ผู้สอนควรใช้เวลาในการตรวจสอบความ เข้าใจของผู้เรียนก่อน เมื่อมั่นใจว่าผู้เรียนมีความเข้าใจดีแล้ว จึงมอบหมายงานที่เหมาะสม ให้ทำ

6. ทบทวนความเข้าใจของเนื้อหาวิชาหรือทักษะเป็นระยะๆ และแก้ไขให้ ถูกต้อง

การตรวจแก้ไขการบ้าน หรือทักษะต่างๆของผู้เรียนให้ถูกต้อง เป็นสิ่ง จำเป็นสำหรับการเรียนรู้เนื้อหาวิชา หรือทักษะใหม่ๆต่อไป ซึ่งครูควรตรวจแก้ไขการบ้าน ของนักเรียนทุกครั้ง เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน รวมทั้งพิจารณาว่า จุดประสงค์ของการสอนที่ครูกำหนดไว้ นั้น นักเรียนได้เรียนรู้ หรือมีความรู้บรรลุตาม จุดประสงค์ได้มากน้อยแค่ไหน ซึ่งจะช่วยให้ครูทราบว่าผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน หรือมีทักษะมากน้อยเพียงใด